

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Czy inteligencji można się nauczyć?

Magdalena Lipiak

www.magdalenalipiak.com

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Organizatorzy

Plan na następne 90 minut...

- Inteligencja czym jest?
- Rodzaje inteligencji
- Jak badamy?
- Dziedziczenie
- Prawdy i mity o inteligencji
- Jak wspierać rozwój?

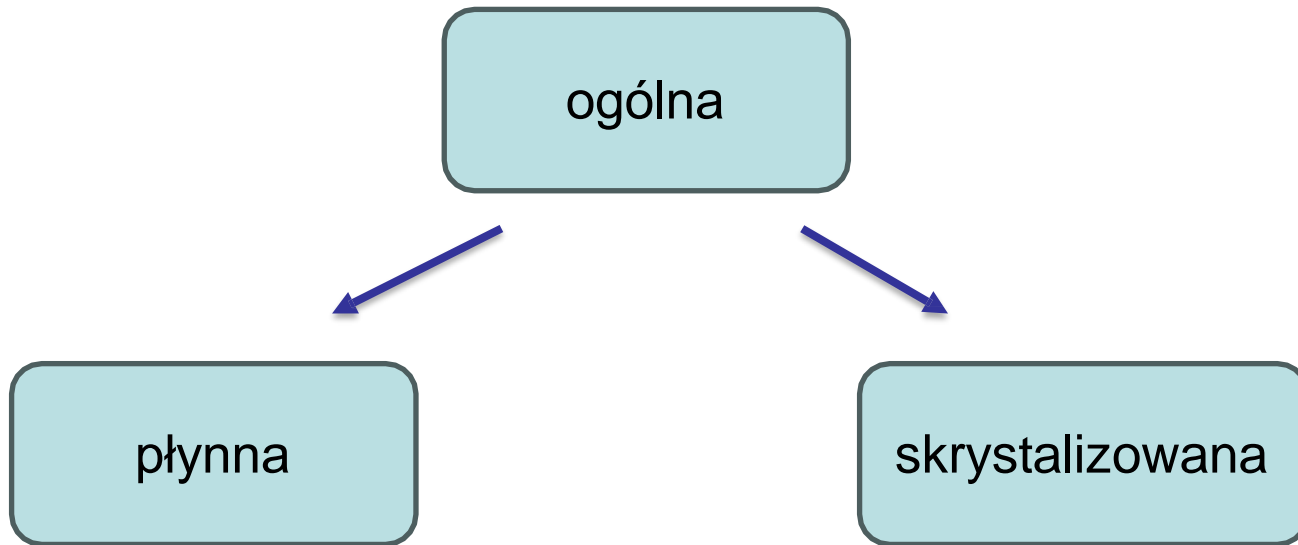
Do czego jest nam potrzebna w życiu inteligencja?

Inteligencja - definicja

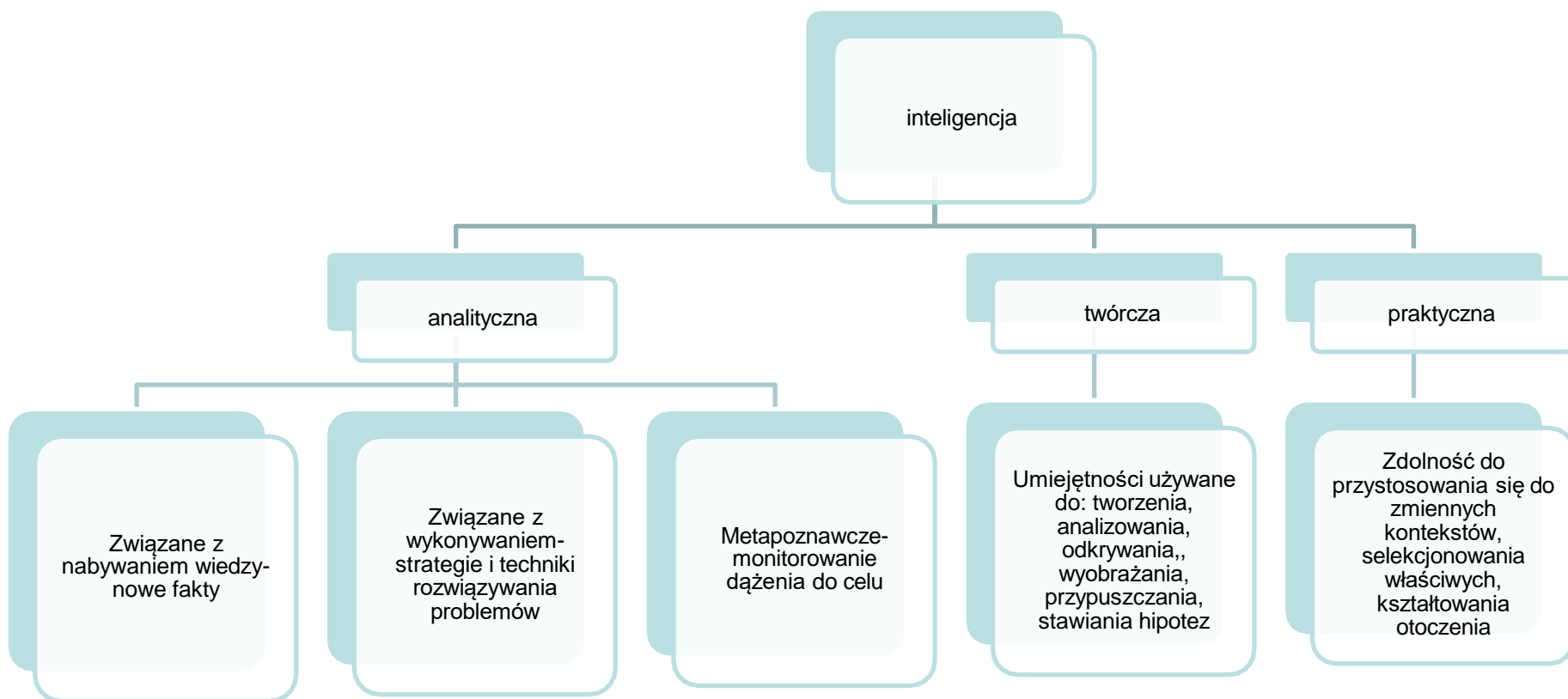
Ogólna zdolność do korzystania z doświadczeń i do wykraczania poza dostępne informacje ze środowiska

Ogólna zdolność umysłowa, która obejmuje między innymi zdolność rozumowania, planowania, rozwiązywania problemów, abstrakcyjnego myślenia, rozumienie złożonych myśli, szybkiego uczenia się i uczenia się na podstawie doświadczenia (Gottfredson, 1997)

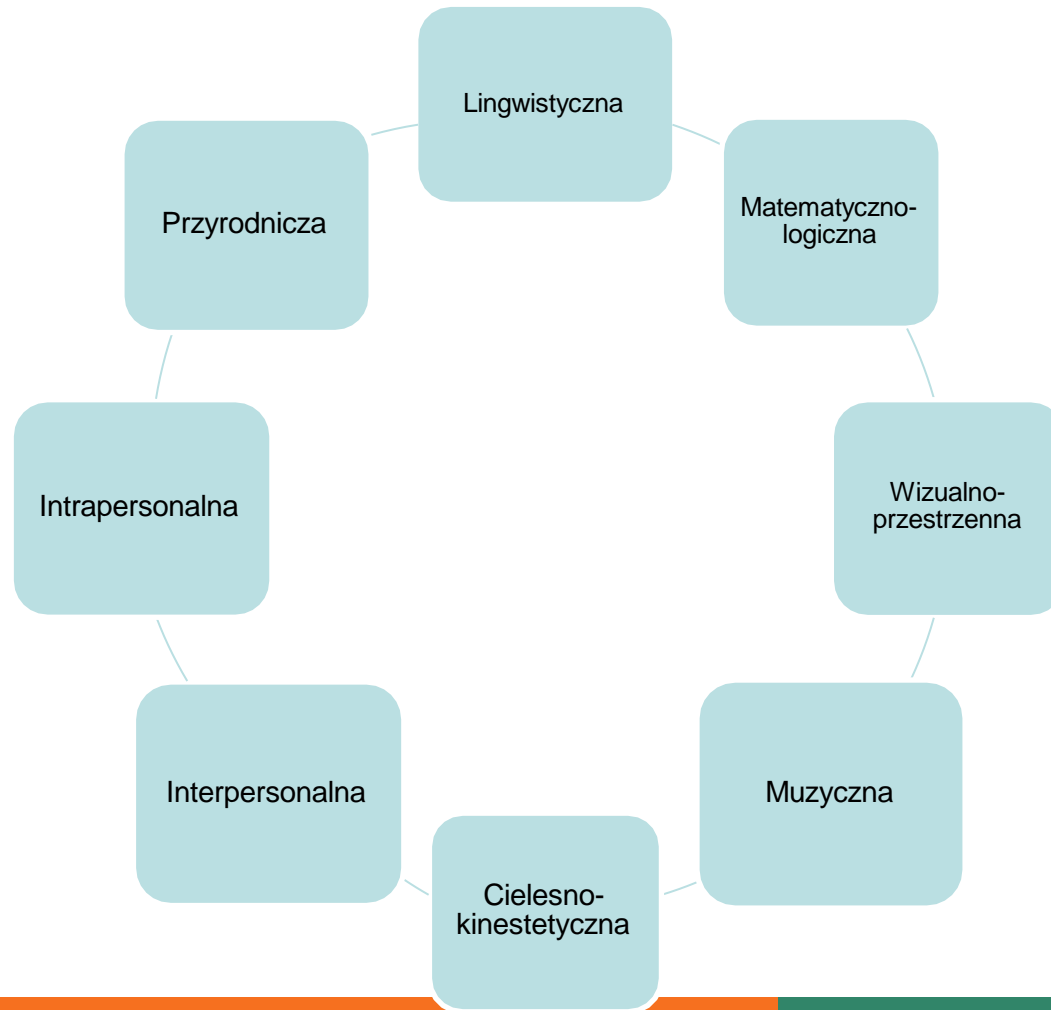
Teoria Raymonda Cattella

Teoria inteligencji Roberta Strenberga

Teoria Wielorakiej inteligencji H.Gardnera

Pomiar psychologiczny – zasady pomiaru wg. Galtona

Zastosowanie specjalistycznych procedur do oceny zdolności, zachowań i indywidualnych cech ludzi

- 1) różnice w zakresie inteligencji są mierzalne w kategoriach poziomów
- 2) różnice w poziomach obrazuje krzywa dzwonowa Gaussa
- 3) inteligencja czy zdolności mogą być mierzone obiektywnymi testami - pytanie tylko z jedną odpowiedzią
- 4) Stopień w jaki dwa wyniki mogą być powiązane ze sobą może być określony poprzez korelację

Iloraz inteligencji; „magiczny wzór”

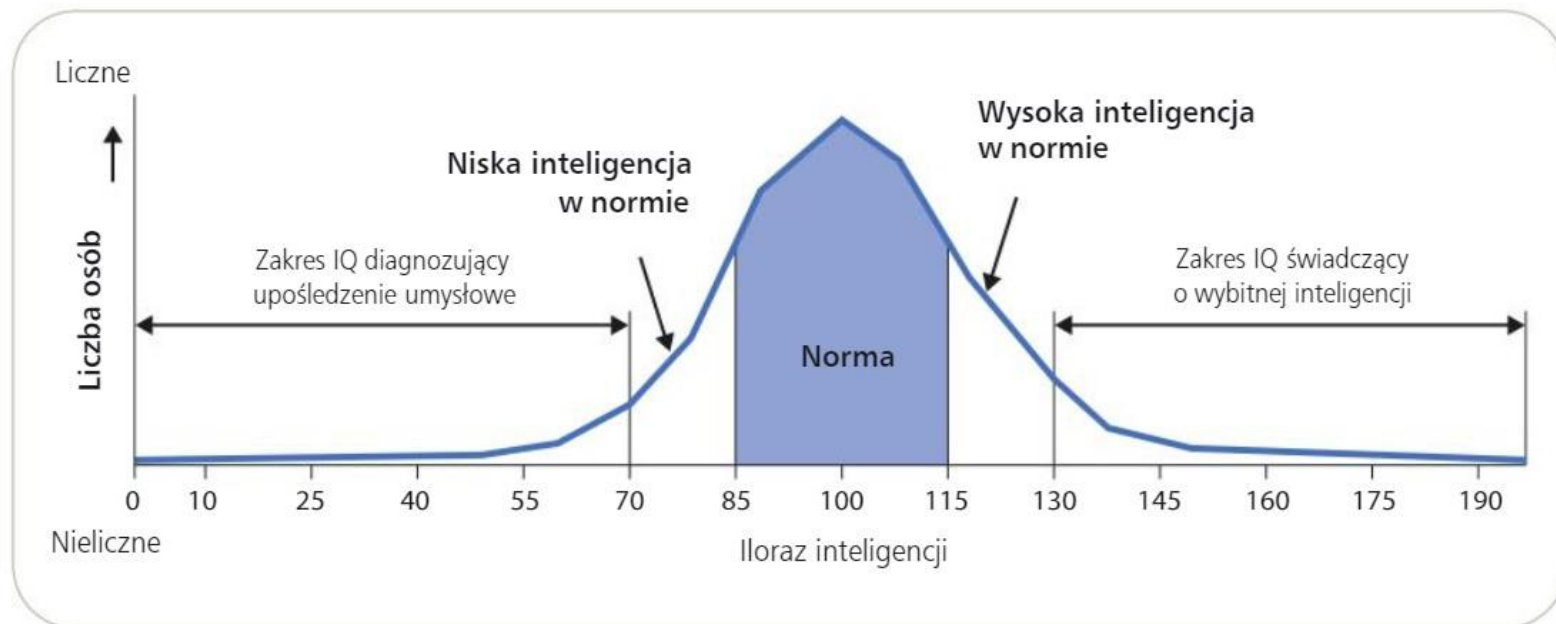
Kto? William Stern

Kiedy? 1912 rok

Co? zrelatywizował pojęcie ilorazu inteligencji
(A.Binet, T.Simon)

$$\text{IQ} = \frac{\text{wiek umysłowy}}{\text{wiek życia}} \times 100$$

Przeciętni w akcji

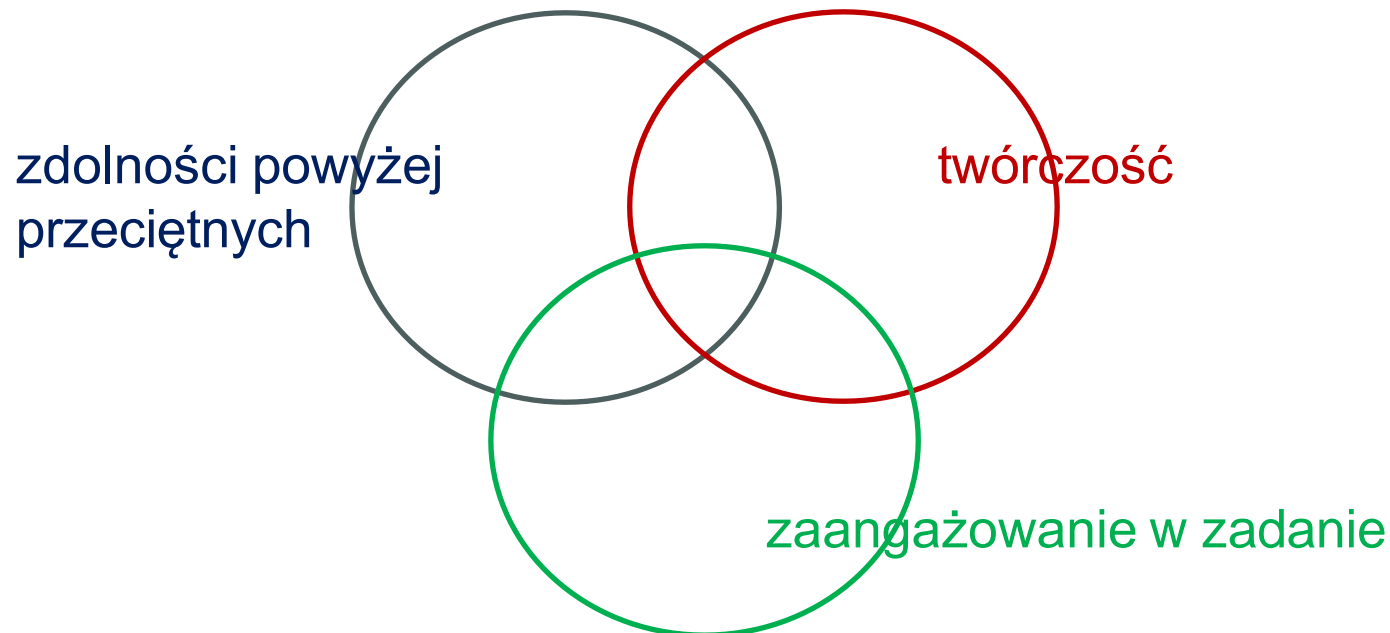

Rycina 9.1 Rozkład wyników IQ w dużej próbie

Wyniki IQ są znormalizowane tak, że wynik 100 stanowi średnią w populacji (równie dużo osób uzyskuje wyniki poniżej 100, jak i powyżej 100). Wyniki między 85 i 115 są określane jako inteligencja normalna. Wyniki powyżej 130 wskazują, że jednostka ma ponadprzeciętne zdolności, a wyniki poniżej 70 przyczyniają się do diagnozy upośledzenia umysłowego.

Ilustracja pochodzi z: 3"Psychologia i Życie" P. Zimbardo, R. Gerrig, PWN 2012, str.408

Wybitnie uzdolnieni - koncepcja Trzech kół (J.Renzulli, 2005)

Niepełnosprawność intelektualna (APA, 2012)

Istnienie ograniczeń umiejętności i zachowań adaptacyjnych:

- a) **W zakresie pojęciowym:** posługiwanie się językiem; czytanie i pisanie; posługiwanie się pojęciem „pieniądza”
- b) **W zakresie społecznym:** odpowiedzialność za swoje działania; umiejętność nie bycia naiwnym i łatwowiernym; umiejętność unikania prześladowania
- c) **W zakresie praktycznym:** czynności samoobsługowe (ubieranie się; przygotowywanie sobie posiłków; jedzenie); umiejętności zawodowe

„...no i po kim to dziecko takie mądre?”

- 70% odziedziczalności po matce
- Chromosom X

Badanie przeprowadzone przez Jednostkę Nauk Społecznych i Zdrowia Publicznego Rady ds. Badań Medycznych w Glasgow

Mity na temat inteligencji, uczenia się, rozwoju

- wybitnie zdolni mają problemy z przystosowaniem się emocjonalnym i społecznym (L.Terman)
- wykorzystujemy 10% swojego mózgu
- słuchanie muzyki Mozarta zwiększa poziom inteligencji

Mity na temat inteligencji, uczenia się, rozwoju

- stymulujące poznawczo filmy podwyższają poziom inteligencji u małych dzieci
- kinezylogia edukacyjna pomaga dzieciom w nauce
- prawa półkula jest centrum wyobraźni
- trening mózgu dodaje inteligencji

Mózg uczy się

- uczymy się zawsze, kiedy **doświadczamy czegoś pozytywnego**
- zapamiętujemy wiadomości, które są **nowe, ważne i ciekawe**
- uczymy się **lepiej w grupie**, współdziałanie jest najważniejszym wzmacniaczem uczenia się
- kiedy mamy **możliwość spotkania z osobą zafascynowaną swoim przedmiotem**

Mózg uczy się

- kiedy jesteśmy **aktywni**
- kiedy **przeżywamy** (przeżycia zmieniają się w ślady pamięciowe)
- kiedy **głębiej przetwarzamy** treść, tym lepiej ją zapamiętujemy
- kiedy **opowiadamy historie** sprawiamy, że szczegóły, fakty są ciekawe i pozostaną w naszej pamięci

Jak rozwijać potencjał?

- Rozwijaj polisensorycznie
- Umysł-serce-ciało
- Stymuluj poprzez zabawę i spędzanie czasu razem
- Pozwól się nudzić

Jak rozwijać potencjał?

- Stwarzaj środowisko wspierające sukces
- Promuj różnorodność aktywności
- Presja nie działa, przykład tak
- Baw się

Bibliografia:

- Mózg. 41 największych mitów; Christian Jarrett, WN PWN, Warszawa 2017
- Schaffer R.H, Psychologia dziecka, Warszawa WN PWN, 2005
- Trempała J., Psychologia rozwoju człowieka, WN PWN 2019
- S. Hupp, J. Jewell, Rozwój dziecka. 46 największych mitów. WN PWN, 2019
- P.C. Holinger, współpraca Kalia Doner, Co mówią dzieci, zanim nauczą się mówić. Media Rodzina, Poznań 2006
- Frances L. Ilg, Louise Bates Ames, Sidney M. Baker, Rozwój psychiczny dziecka od 0-10 lat, Wydawnictwo GWP, Gdańsk 2007

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Odporność psychiczna, jak ją wzmacniać?
Magdalena Lipiak

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
23.10.2023

Organizatorzy

